

Innhold

Introduksjon	11
<i>Jon Nordenson og Berit Thorbjørnsrud</i>	
Hvordan forstå det som skjer? Endring i dobbel forstand	13
Landoversikt	17
Kuwait	19
Bahrain	21
Qatar	23
De forente arabiske emirater	25
Oman	27
Saudi-Arabia	29
Om transkripsjon av arabiske navn, ord og uttrykk	30
Kapittel 1	
En historie om endringer – og kontinuitet	33
<i>Jon Nordenson</i>	
En historie om kontinuitet	35
Islams vugge	36
De moderne statene vokser frem	38
De mindre golfmonarkiene	39
Saudi-Arabia	41
Olje, uavhengighet og utvikling	43
Britene forlater Golfen	44
Oljeressursene: kampen om kontrollen	46
«Oljekrisen»	47
Varige regimer: makt- og ressursfordeling i kongefamiliene og i samfunnet ..	48
Vekst, statsborgerskap og demografisk endring	50

Jakten på sikkerhet	52
Golfens samarbeidsråd	54
Golfkrigen 1990-1991	55
2000-tallet: krig mot terror og astronomiske oljepriser	58
En ny verden? Golfen etter 2010	60
Litteraturliste	64

Kapittel 2

Arabisk vår - sjeikenes høst?	69
--	----

Renteniststatens usikre bærekraft

Bjørn Olav Utvik

Renteniststaten	69
En modell under press	70
Moderniseringens politiske pris	72
Golfmonarkienes problematiske respons på Den arabiske våren	73
Skjør økonomisk bærekraft	73
Ideologisk sårbarhet	79
MbS og umuligheten i å regjere som før	80
Ny politikk innad	81
Ny politikk utad	85
Usikker framtid for Golfmonarkiene	89
Litteraturliste	91

Kapittel 3

Qatars egyptiske middelklasseemigranter: en studie av nyanser	95
--	----

Mari Norbakk

Konservativ kontekst	96
Qatar og Golfen - stereotypier	97
Demografi i Qatar - en migrantstat?	100
Kafala - eller sponsorsystemet	102
Hierarki	105
Middelklasse «Qatar-style»	107
Konsum som klassemarkør	108
Penger, sparing og middelklassens søken etter trygghet	111
Konklusjon	115
Litteraturliste	117

Kapittel 4

Religiøse reformer og kampen om Saudi-Arabias framtid 121

Laila Makboul

Tilbake til røttene 121

Reformer og narrativet om 1979 123

En hellig allianse 125

Moderne statsdannelse og brorskapet 126

Golfkrigen og Sahwas brede opposisjon 128

Arven etter kong Abdullahs nasjonale dialog 130

Mohammed bin Salmans nye nasjonalisme 132

Endring i den sosiale kontrakten og det konservative status quo 133

Reformer og deres begrensninger 137

Framtidsbetraktninger 139

Litteraturliste 143

Kapittel 5

Velkommen inn, fru Justitia! 147

Kvinnelige dommere og statsmakt i golfmonarkiene

Rania Maktabi

Domstolene som maktarena 147

Kvinneres inntreden i den juridiske sfæren i golfmonarkiene 149

Fra advokat til aktor og dommer 151

Hvordan frir golfmonarkiene til kvinner? 153

    Bahrain: Golfens pionér 153

    Emiratene: kvinnelige dommere på fremmarsj ved de lavere domstolene .. 155

    Qatar: utvidelse gjennom dynastiet 155

    Saudi-Arabia: rask inkludering av kvinner på det juridiske området 157

    Oman: på vei 160

    Kuwait: kamp for retten til å bli aktor og dommer 161

Kvinneres inkludering i rettssystemet i golfmonarkiene 164

Hvorfor frir autokrater til kvinnelige borgere? 168

Femonasjonalisme på fremmarsj? 170

Konklusjon 172

Vedlegg 174

Litteraturliste 175

Kapittel 6

Sport og politikk i Qatar og Saudi-Arabia:

Hva ligger bak de store satsingene?	179
<i>Charlotte Lysa</i>	
Hvorfor satser stater på sport?	179
Qatar: en mikrostat med store ambisjoner	183
Saudiske vyer: sport som byggestein i «det nye Saudi-Arabia»	187
Sport som politisk verktøy i Saudi-Arabia og Qatar	193
Sportsvasking – av hva og for hvem?	198
Konklusjon: utenrikspolitikk og økonomi som sentrale motiver for sportssatsing	202
Litteraturliste	204

Kapittel 7

Toleranse: fredelig sameksistens på ulike vilkår? .....

<i>Berit Thorbjørnsrud</i>	
Toleranse på fremmarsj?	207
Toleranse og makt	210
Toleransetrening for «borger 2.0»	212
Ikke bare trosvasking	218
«En toleranseleksjon for alle»	220
«Interreligiøs harmoni»	223
En meningsfull dialog?	228
Emiratisk toleranse	229
Litteraturliste	232

Kapittel 8

En eksistensiell trussel:

Hvordan håndterer golfmonarkiene klimakrisen som truer? .....

<i>Jon Nordenson</i>	
Golfmonarkiene og klimakrisen	236
Konsekvensene av klimaendringene i golfmonarkiene	238
Den doble utfordringen: klimaendringene og renteniststaten	240
Den triple utfordringen: høye forventninger og høyt forbruk	242
Klimaendringene og diskurs	244
Hva er problemet – og hvem har skylden?	246
Økonomisk diversifisering, statlig handling og internasjonal legitimitet	249
Staten som den sentrale aktøren	252
Et delvis unntak: De forente arabiske emirater	255

Klimatiltak etter koronapandemien: nå eller aldri? 258
 Konklusjon: en potensielt overveldende utfordring 260
 Litteraturliste 262

Kapittel 9

Golfmonarkienes økende utenrikspolitiske aktivisme 269

Pinar Tank

Framveksten av nye utenrikspolitiske aktører 270
 MØNA-regionen 271
 Golfmonarkiene og de arabiske opprørene 273
 Den regionale hegemonens skiftende prioriteringer 274
 Protester i golfmonarkiene etter den arabiske våren 279
 Politisering av salafistbevegelsene 281
 Golfmonarkienes nye utenrikspolitiske aktivisme 283
 Golfmonarkiene som «middelmakter» 284
 Qatar-krisen: kostnadene ved middelmaktdiplomati 286
 Jemen-konflikten som arena for det regionale maktspeillet 288
 Konklusjon 290
 Litteraturliste 293

Forfatterpresentasjon 295

Stikkord 298